

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

48. An Germanus iter faciens per Italiam possit in diebus Quadragesimæ comedere ova, & lactinia? Et ex doctrina huius quæstionis inter alia quæ docentur, etiam infertur, an peregrini teneantur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Ref. 39. per
toſa, ſignan-
ter §. 1. ad
mediū, verſ.
Ex ſupradi-
ctis, & §. vii.
& in ſ. in Ref.
48. & in t. 6.
§. Tertia
tr. i. Ref. 45.
princ. Ref.
47. & in aliis
caſu annoſ.
& ibi in tr. 2.
Ref. 21. cur-
ſim in fine,
& in Ref. 24.
etiā in fine.

beatſimum manendi per maiorem anni partem : &
ita loquens de ieiunio docuit Bonacina *de leg. diſp. 1.*
q. 1. punct. 6. n. 49. & diſp. vlt. q. 1. punct. 6. n. 6. ex doctrina,
quam docet Granado *in p. 2. D. Th. contr. 7. tr. 3. part. 1.*
diſp. 6. ſect. 4. n. 25. & Sanchez de matr. tom. 1. l. 3. diſp. 18.
num. 9 & in ſum. tom. 1. l. 1. cap. 12. num. 38. & alij : &
hanc opinionem probabilem vocat Leſſius *l. 4. cap. 2.*
dub. 7. n. 49. licet ipſe contrariam doceat, quā nouiſ-
ſimē tenet etiam Sancius *in Selectis, diſp. 44. num. 31.*
Filliucius *tom. 2. tr. 27. c. 7. n. 16.* & alij : quod probant ex
vi conſuetudinis, quæ obligat peregrinos ad ieiunia,
& feſta loci, ad quem diuertunt permanendo per ali-
quod breue tempus : vnde omnes fideles ita obſeruant
ex apprehenſione, quod ad id teneantur. Secundò,
quia Epifcopi puniunt eiufmodi peregrinos, ieiunia,
& dies feſtos, & alias conſuetudines loci non obſer-
uantes : ergo, &c.

4. Sed ad primum reſpondeo, negando, conſuetu-
dinem illam obligare ſub mortali : & aliqui hoc fac-
ientes, faciunt ex conſilio, & quia obligatos ſe eſſe
exiſtimant : vel id faciunt ex ignorantia, ſicut ad au-
diendam Miſſam credunt ſe eſſe adſtrictos ex ſolo tran-
ſitu, aut breui mora ; vel, ſi ſunt viri docti, id faciunt,
quia tenent contrariam ſententiam : & idē noſtram
tenentes, neque Miſſam audient, neque ieiunia ob-
ſeruabunt, ſine peccato.

5. Ad ſecundum reſpondeo, Epifcopos punire di-
ctos peregrinos in noſtro caſu, ratione ſcandali, quod
præbent, ieiunia, & dies feſtos non obſeruando : vel
dicendum eſt, Epifcopos hoc efficiere ; quia amplectun-
tur contrariam ſententiam valde probabilem.

6. Reſtat modò reſpondere ad argumenta primæ
ſententiæ Suarez, & aliorum. Ad primum dico, quod
Auguſtinus in illo canone loquitur de peregrinis ha-
bitantibus in aliquo loco pro maiori anni parte ; vel
loquitur de conſilio, vel ratione ſcandali. Ita Villalo-
bos *in ſum. tom. 1. tr. 2. diſp. 23. n. 8.*

7. Ad ſecundum reſpondeo eodem modo ; nempe,
quod conſilium loquitur de his, qui cauſa habitandi
in aliquo loco ſe transferunt, aut loquitur de vagabun-
dis : de quibus eſt diuerſa ratio. Ita Sagundez *vbi ſuprà,*
num. 12.

8. Notandum verò eſt, quod Clauis regia *l. 3. c. 4.*
num. 8. Sancius in Selectis, diſp. 44. n. 34. & Leſſius l. 4.
c. 2. dub. 7. num. 49. admittunt noſtram ſententiam tan-
quam probabilem, non ſolum in ordine ad viatores,
& aduenas, ſed etiam quoad vagos. At hæc opinio ali-
quibus non placet : nam, cum vagi nullibi habeant
domicilium, ſunt totius orbis accolæ ; & idē tenen-
tur ad ieiunia, & feſta, aliâque leges, & conſuetudi-
nes locorum, in quibus reperiuntur ; alioquin immu-
nes eſſent ab omnibus legibus, & ſtatutis, quod dice-
re abſurdum eſt : & ita docet Azorius *p. 1. l. 5. cap. 11.*
q. 13. Suarez de relig. tom. 1. lib. 2. c. 14. cap. 20. Lorca in
p. 2. tom. 2. tract. de leg. diſp. 25. memb. 4. in fin. Sanchez, de
matr. tom. 1. l. 3. diſp. 18. n. 15 ſol. mibi 4. diſp. 15. q. 4. art. 2.
& alij.

9. Notandum eſt etiam, quod, licet *ſuprà* docue-
rimus aduenas accedentes ad aliquem locum abſque
intentione ibi commorandi maiori anni parte, non
obligari legibus illius loci : tamen excipiuntur aliqui
caſus, in quibus advena tenetur ſeruare leges locorum :
quos quidem caſus, cum non pertineant ad noſtram
materiam, videbis apud citatos Doctores.

10. Et tandem nota, quod Sancius *in Selectis,*
diſp. 54. numero 35. aduerſus Sanchez *in ſumma tom. 1.*
lib. 1. cap. 1. numero 42. docet, quod accedens ad ali-
quod oppidum, animo ibi habitandi, ſi poſteà decer-
nat ſe breui diſceſſurum, lege ieiunij illius loci non ten-
etur.

Sup. hoc in
tom. 6. tr. 1.
Ref. 46. &
curſim in
alio verſ.
ſius annoſ.

Sup. hoc in
§ 1mo huius
Ref.

RESOL. XLVII.

*An peregrinus poſſit vti Indulgentia ſui territorij, ſi in
loco, vbi moratur, ſeruatur ius commune ?
Et pro intelligentia huius quæſtionis aliqua adducatur
in exemplum huius difficultatis.* Ex p. 3. tr. 5. & Miſc. 1.
Reſol. 1. 1. aliâs 120.

§. 1. **E**xempli gratia, Mediolani licet ex conſuetu-
dine vici carnibus, quatuor primis diebus
quæritur, an ſi aliquis Mediolanenſis hoſtes ſit hic
Panormi, vbi ius commune, viget, poſſit in illis diebus
edere carnes ? Negatiuè reſpondet Baſilius Ponticus *de
matr. l. 5. c. 8. num. 3.* vbi citat Suarez aſſerentem oppo-
ſitam ſententiam neque eſſe probabilem, neque ſen-
tam in praxi.

2. Non recte tamē illam docere P. Thomam
Sanchez *de matr. tom. 1. lib. 3. diſp. 18. num. 7.* quia licet
hoc priuilegium videatur locale, ſolòque coherens
eſt vtiq; tale in hoc ſenſu, vt eo gaudeant, non tan-
tūm ibi quoquo modo exiſtentes, ſed etiam qui in iu-
re habentur pro præſentibus, ibique exiſtentibus,
quales ſunt, qui breui tempore abſunt, citò reuerſuri,
eo quod illi domicilium ibi habeant. Et ita Palacius
diſp. 15. diſp. 8. poſt 5. conſul. verſ. ar. verò, dixit Ca-
ſtellanus per Luſitaniam tranſeuntē, poſſe more ſine
patriæ interſtitiis vici die Sabbathi, quæ in Luſitaniam
non permittuntur. Ita Sanch qui etiam citat Ledefſiam
de matr. q. 4. art. 5. punct. 3. dub. vlt. §. 2. arguit, & §. 3.
quibus poſitis.

RESOL. XLVIII.

*An Germanus iter faciens per Italiam poſſit in diebus
Quadrageſimæ comedere oua, & lacticiam ?
Et ex doctrina huius quæſtionis inter alia, que docentur,
etiam inferatur, an peregrini teneantur obſeruare leges
locorum, per qua tranſeunt ?
Et an Caſtellanus peccaret, ſi tranſiens per Galliam, &
Luſitaniam animalium inieſtina in die Sabbathi co-
mederet ?
Et quid e contra ?
Et quid de ciuibus Mediolanenſibus, qui Romæ quatuor
primis diebus Quadrageſimæ carnes comederent ?
Et quid e contra ?* Ex part. 7. tract. 10. & Miſc. 1.
Ref. 32.

§. 1. **D**E hoc caſu hîc Romæ interrogatus fui à no-
bili viro Germano teſtante de conſuetudine
ſue provincię ; quam etiam extare in Belgio teſtatur
Leſſius & affirmatiuè reſponder P. Fr. Amicus *tom. 1.*
de Luſt. diſp. 5. ſect. 16. numero 359. vbi ſic ait. Interret
ſecundò poſſe Germanum iter facientem per Italiam,
ſi abſit ſcandalum, tempore ieiunij comedere oua &
lacticiam : ſicut & Mediolanenſem tranſeuntem per
loca, vbi 4. diebus ante Dominicam quadrag. ieiuna-
tur, non ieiunare : & Caſtellanum iter facientem per
Luſitaniam, animalis extremitates, atque inieſtina
die Sabbathi comedere. Ratio eſt, quia non tenentur
quis ſeruare leges, & conſuetudines loci per quem
tranſit, ſed poteſt vti priuilegio ſue patriæ : ita com-
munitur D). Nec reſert, quod tale priuileg. videatur
conceſſum loco : nam vt bene Sanchez *loc. cit. num. 7.*
eſt conceſſum ſit loco, adhuc eo vti poſſunt omnes
qui moraliter cenſentur loco præſentes, & vt qui præ-
ſentes in ipſo iure habentur, vt qui mox in patriam vbi
propriū domicilium habent, ſunt reuerſuri. Contra
verò poſſe & Italiam per Germaniam ipſe de preſentem
tempore

potest ieiunij comedere oua, & lactinia; & Romanum Mediolano transeuntem non ieiunare 4. illis diebus ante Dominic. quadrag. & Lufitanum per regnum Carthage iter facientem animalis extrematibus, & in certis die Sab. vefci. Ratio, quia licet qui iter faciunt, non teneatur ad leges & confuetudines loci per quem tranfit, potest tamen maxime cum fauorabiles sint, eas acceptare. Ita Amicus, cuius doctrinam aduocare volui, quia satis confirmat ea, quae dixi circa privilegium Bullae Cruciatæ comedendi oua, & lactinia, nempe posse verbi gratia Siculum iter facientem per Regnum Neapolitanum comedere lactinia tempore quadragel. si Sicilia tueretur effer.

2. Aduerte tamen lector omnia supradicta probabiliter non admittere plures DD. & ideo Pet. à S. Ioh. in *Idea Theol. moral. lib. 1. c. 8. ref. 3.* sic ait: Peregrini transeunt per aliquem locum, tenentur seruare leges illius loci, si quando ibi sunt obligatio eorum viget. Ratio est, quia non satis prouifum videtur recte gubernationi Reip. si peregrini non teneantur feruare leges locorum per quae tranfeunt: sic enim incolae facile turbarentur, & spernendi leges occasione sumerent. Quare cum hoc graue fit incommodum, iplarumque legum fini repugnans, dicendum est, peregrinos debere se conformare statutis locorum per quae tranfeunt.

3. Confirmatur, nam in comunni sententia peregrinus tenetur feruare leges loci per quem tranfit, quando illae destinantur ad commodum aliquod temporale illius loci, vt si v. gr. prohibitum fit, ne triticum inde extrahatur. At hæc ratio aut nullius est momenti, aut de omnibus legibus concludit: cum lex non fit, quæ in bonum subditorum non tendit: & præterea negari non possit, quin ad bonum Reip. spectet, ne subditi malo aliorum exemplo, ad contemptum legum inducantur.

4. Nota tamen prædicta intelligi de legibus quæ sunt speciales illius loci, per quem peregrinus tranfit; nam si agatur de legibus communibus, dubium non est quin teneatur eas obseruare, etsi in illius patria non vigeant. Vnde peccaret Castellanus, qui tranfians per Galliam, animalium intestinis die Sabbathi veleretur, & Ciuis Mediolanensis qui Romæ 4. primis dieb. Quadragel. carnes comederet: Ita ille, cui adde Mazud. *tract. de cas. ref. disp. 2. c. 14. dub. 2. num. 61.* & alios penes eum, & Sanch. *quidam in sum. tom. 1. l. 1. c. 12. num. 39.* se retractauit. Sed hæc omnia magis probabiliter dicta sunt, nota tamen, & P. Amici sententia sua non caret probabilitate.

RESOL. XLIX.

An in Quadragesima licitum sit sine Bulla Cruciatæ edere, quod vulgo dicitur vn biscotto? Ex part. 1. tr. 9. Ref. 31.

1. Negentem sententiam amplexus est Vir doctissimus Ioan. de la Cruz, in *direct. conse. par. 1. præcep. 1. art. 4. dub. 8. concl. 4. in fin.* vbi sic asserit: [Nota, esse peccatum mortale, comedere in Quadragesima biscochos sine privilegio. Nec valet, quod substantia oui est versa in aliam substantiam, alias liceret comedere cibum album ex carne confectum, cum ibi substantia carnis versa sit in aliam substantiam.] Idem docet Vegha in *sum. tom. 1. cap. 14. dub. 9.*

2. At, his non obstantibus, affirmatiuam sententiam tenet Pater Villalobos in *sum. tom. 2. tract. 23. dub. 7. num. 1.* ita asserens: [Es materia de colacion vni biscotto: no obstante, que lleuan hueuos, que mo-

ralmente se juzga aquello por colacion, y así me parece, que esta en vfo. Suele lleuar vn biscucho la quarta parte de vn hueuo.] Et licet dubius circa præsentem quaestionem maneat Rodriq. in *sum. tom. 1. c. 23. ante 1. concl.* tamen in fine sic asserit: [Atento, que la substancia del hueuo es poca, no es materia de peccado mortal, porque los que hazen los biscochos, afirman, que cada vno dellos lleua muy poco de vn hueuo, y así me lo han certificado.]

3. Igitur, & propter consuetudinem; & propter paruitatem materiae, hoc edulium comedentes excusantur à peccato. Vnde, si magnam quantitatem ex ipsis comederent, peccarent etiam secundum hos DD.

4. Sed post hæc scripta inueni, Ledesnam docere etiam hanc sententiam in *sum. tom. 2. tract. 27. cap. 2. diffie. 5. fol. mibi 690. vbi* ita asserit: [No tengo por peccado mortal en la colacion comer vn biscucho; dos: La razon es, porque aunque no sea licito, comer hueuos en su propria forma, ni conuertidos en otra substancia, però la cantidad de hueuos que se halla en dos, ò tres biscochos, es muy perquicia, como es cosa notoria y lo dicen los que hazen biscochos, y así està engañado Rodriq. en decir, que cada biscucho lleua vn hueuo. Lo que digo en la colacion, digo el comer por la misma razon.] Ita ille. Qui tamen immeritò carpit Rodriq. nam ipse nunquam dixit, quòd tale edulium contineat vnum integrum ouum, vt ex ipsius verbis *sup.* apparet: & in hoc etiam fallitur Vegha, *vbi sup. tom. 1. c. 14. cas. 9.* qui etiam citat Rodriguez ita asserentem.

RESOL. L.

An ieiunium indictum à Confessario, vel ab aliquo Iubileo frangatur cum esu ororum, & lactiniorum? Ex p. 1. tr. 9. Ref. 6.

1. Quoad primum de ieiunio per penitentiam iniuncto negatiue responderi Palud. in *4. diffie. 9. 4. art. 4. concl. 2.* Syluest. *verb. ieiunium, q. 5.* & Fagund. *Prac. 4. l. 1. c. 2. n. 10.* qui etiam citat D. Antonium: & Sanch. in *sum. tom. 1. l. 4. c. 11. n. 50.* citat pro hac sententia Quandum in *4. diffie. 16. post propositionem 52. concl. 1.*

2. Sed quoad ieiunium Iubilei, posse illa seruati cum esu lactiniorum, docet Henriquez *lib. 7. c. 10. n. 4. & c. 13. n. 13.* & Villalobos in *sum. tom. 1. tr. 26. diffie. 24. n. 4.* vbi sic asserit: [Puede se ganar el Iubileo ayunando con hueuos, y lactinios, (fuera del ayuno de Quaresma.) La razon es, porque en detecho no se prohiben los hueuos entre año, y comiendo lactinios, se guarda la substancia del ayuno, y lo declararon Pio V. Greg. XIII. Greg. XIV. y Sixto V. en los Iubileos; que en su tiempo dieron, como refiere Henriquez, y el que tuuiere, Bulla tambien en Quaresma, puede ganar el Iubileo comiendo lactinios, porque con esso ayuna.]

3. Dices, hoc verum esse, seclusa consuetudine, vt notauit ipsemet Henriquez. Homobonus *de exam. p. 1. tr. 8. c. 7. q. 11.* & Alphonsus de Leone *tr. de Iubileo, p. 1. q. 14. sect. 3. n. 142.* Respondent aliqui, talem consuetudinem non extare, ideo ad alia transeamus.

RESOL. LI.

In quibus ieiuniis prohibeantur lactinia? Sed difficultas est, an in diebus ieiuniorum extra Quadragesimam prohibeantur saltem ex consuetudine? Et an si sit dubium, an talis consuetudo obliget ad mortale, necne, dicendum sit non obligare? Ex p. 1. tr. 9. Ref. 41.

Sup. hoc sup. in tr. 3. Ref. 165. §. vlt. & in Ref. 167. 168. & c.

Sup. hoc sup. in tr. 4. Ref. 27. & in Ref. 2. annoti præter. in eodem §. & in Ref. 2. §. 2. ad medium, & in Ref. 3. per totam, & c.

Sup. hoc sup. in tr. 3. Ref. 165. §. vlt. & in aliis eius vlt. not. & infra in Ref. seq. §. 2. & in aliis eius annot.

§. 1. R6